

KONFERENCJA

TRADYCJE MAZOWSZA

Ciechanów, 5 marca 2021

**Tradycje Mazowsza w ofercie i zbiorach
Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie
2019 – 2020 – 2021 Rok**

www.muzeumciechanow.pl

Budynek Ekspozycyjny przy ul. Warszawskiej w Ciechanowie

Wystawy stałe:

Utracony świat. Ślady rodzin żydowskich do 1942 roku

Wystawa stała poświęcona kulturze żydowskiej.

Dawne rzemiosło wsi mazowieckiej w miniaturze

Wystawa stała, na której można obejrzeć odtworzony obraz dawnej polskiej wsi, z jej zabudową, warsztatami wiejskich rzemieślników, maszynami, pojazdami i narzędziami. Pokazuje ona przebogata kulturę materialną polskiej wsi, która odeszła w przeszłość.

Rzeźba ludowa ze zbiorów Heleny i Mariana Przedpeńskich

Wystawa prezentuje kolekcję rzeźby ludowej z terenu Ziemi Zawkrzeńskiej. Rzeźby datowane są na początek XIX w. Wykonane zostały przez nieznaną twórców, pozostałe pochodzą z twórczości artystów tzw. „Ośrodka Sierpeckiego” i datowane są na lata 30-50 XX wieku. Bogaty zbiór pochodzi z kolekcji popularyzatora sztuki ludowej – Mariana Przedpeńskiego, badacza terenów Mazowsza Północnego. Na uwagę zasługują makaty znanej artystki ludowej Marianny Razik i rzeźby jej brata Jana.

Oddział MSM w Gołotczyźnie

Obiekty

Dworek Aleksandry z Sędzimirów Bąkowskiej

Szlachta mazowiecka w malarstwie i wnętrzach:

- „Mazowieckie dwory i zaścianki”
- „Portret szlachecki XVIII-XX w”
- „Malarstwo Adama Kazimierza Feliksa Ciemnińskiego 1866-1915”
- „Malarstwo Jana Chryzostoma Ciemnińskiego 1908-1970”
- „Malarstwo i biżuteria Olgierda Vetesco 1913-1983”
- Malarstwo i rzeźba Józefa Piwowara (1904 – 1987)

Dworek drobnoszlachecki

W kompleksie muzealnym w Gołotczyźnie można zwiedzić dworek wraz ze spichlerzem, przeniesiony z odległego o kilka kilometrów Mężenina-Węglowice. Dworek od pierwszych lat po II wojnie światowej był siedzibą rodziny Rzeczkowskich, właścicieli majątku ziemskiego ulokowany we wsi Mężenino – Węglowice w powiecie ciechanowskim.

Film Muzeum Gołotczyzna

Oddział MSM w Gołotczyźnie

Willa o nazwie „Krzewnia”

”

Tutaj żył i przez wiele lat tworzył pozytywista Aleksander Świętochowski. W willi zachował się oryginalny wystrój wnętrz oraz spuścizna po „Pośle Prawdy”, z pietyzmem przechowywana – początkowo przez żonę pisarza Marię Grossmanową – Świętochowską, a potem przez Muzeum. Dostępne ekspozycje, to: wyposażenie gabinetu, biblioteka, jadalnia. W związku ze 150 rocznicą urodzin A. Świętochowskiego ekspozycja została uzupełniona o takie przedmioty codziennego użytku, jak: ubiory, nakrycia głowy, obuwie, parasole, septy podróżne, szafy, świeczniki, lampy naftowe, gąsiory na wino i nalewki oraz wyposażenie kuchni - rekonstrukcja kuchni kaflowej, kredens kuchenny ze stołowizną, stół kuchenny, pomocnik kuchenny na naczynia kuchenne, makatki haftowane na płótnie i inne drobne elementy wyposażenia kuchennego.

Zamek Książąt Mazowieckich w Ciechanowie

Księstwo Mazowieckie 1200-1526

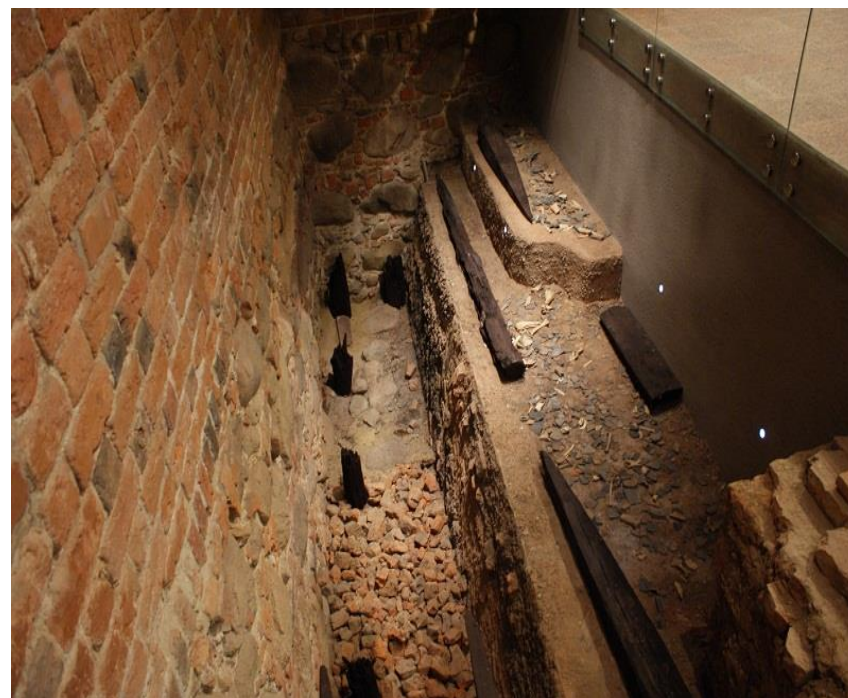
- Wystawa stała „**Księstwo Mazowieckie 1200-1526 – intrygi, trucizny i smok, czyli 300 lat niezależnego Mazowsza**”. Mieści się w basztach zamkowych. Na wystawie poznamy ambitnych książąt, którzy pragnęli władzy ponad wszystko, mądrych władców, dzięki którym księstwo się rozwijało, młodych książąt, którzy nie stronili od rozrywek i używek, dzielne księżniczki, które przejmowały władzę, gdy książęta umierali młodo. Zstąpimy też w świat legend. Przywołamy z otchłani wieków legendarne stworzenia – dwunogiego smoka mazowieckiego – wywernę, uwiecznioną w herbie książąt mazowieckich, czarnego psa, który strzeże skarbu książąt w Ciechanowie i duchy.
- **Sala multimedialna** to miejsce gdzie technika i nowoczesny sprzęt pomagają zrozumieć zawiłą historię Zamku Książąt Mazowieckich.
- Film Zamek

Zamek Książąt Mazowieckich

„FAKTY I MITY CIECHANOWSKIEGO ZAMKU”

Wystawa jest kolejnym etapem działań zmierzających do zaprezentowania i popularyzacji nowej, zmienionej wersji dziejów Zamku Książąt Mazowieckich. Jest ona oparta o najnowsze wyniki badań archeologicznych. Wystawa odwołuje się do opracowań historyków regionalnych z lat 60. i 70. XX w. Zafałszowanie historii zamku nastąpiło w latach 70. i 80. ubiegłego wieku wskutek błędnej interpretacji przez historyków sztuki źródeł pisanych dotyczących daty rozpoczęcia budowy, co w konsekwencji spowodowało złe wydatowanie nawarstwień archeologicznych oraz kolejnych faz przebudowy. Utrwalenie tej wiedzy nastąpiło poprzez szereg publikacji naukowych i popularno-naukowych. Podstawowym jednak problemem był (i jest do dzisiaj) brak wydawnictw naukowych, szczególnie archeologicznych – nie opracowano bowiem, w sposób metodologiczny, nawet ułamka olbrzymiej ilości znalezisk.

Uczczenie ważnych rocznic narodowych

Wystawa czasowa pt.: „Niepodległość w malarstwie i grafice”. Listopad 2019-czerwiec 2020. Kurator wystawy: Dariusz Krawczyk

Wystawę można było zobaczyć w Budynku ekspozycyjnym Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie i była ona dużym wydarzeniem kulturalnym na północnym Mazowszu.

Na wystawie zgromadzono ponad 20 obrazów i około 30 grafik. Ich tematem przewodnim były okoliczności i wydarzenia składające się na proces odzyskiwania przez Polskę niepodległości. Prezentowane dzieła ukazywały polskie drogi do wolności od upadku I Rzeczypospolitej do roku 1920 m.in. w dziełach znanych artystów takich jak: Januariusz Suchodolski, Wojciech Kossak, Jerzy Kossak, Leonard Winterowski czy też Jan Styka.

Wystawa była uzupełniona cytatami pochodzącymi z dzieł Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Edwarda Słoińskiego oraz Antoniego Słonimskiego. Obrazy i grafiki pochodziły ze zbiorów: Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce, Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie, Muzeum Niepodległości w Warszawie, Muzeum Okręgowego w Toruniu oraz zbiorów prywatnych.

Wystawa czasowa pt.: „Niepodległość w malarstwie i grafice”.

W 100. ROCZNICĘ BITWY WARSZAWSKIEJ. 1920-2020

Od 5 sierpnia 2020 r. można było obejrzeć wystawę *W 100. rocznicę Bitwy Warszawskiej. 1920-2020*. Była ona naszym skromnym wyrazem pamięci i hołdu, który złożyliśmy Jej Bohaterom. *Kuratorem wystawy była dr Bogumiła Umińska – kierownik działu Historycznego Muzeum.*

Bitwa Warszawska była kulminacyjnym momentem wojny polsko-bolszewickiej, która zdecydowała nie tylko o ocaleniu naszej niepodległości, ale też Europy i jej chrześcijańskiej cywilizacji. Edgar Vincenty D'Abernon zaliczył ją do najważniejszych bitew rozstrzygających o losach świata. Ekspozycja, mimo, iż skoncentrowana została na wydarzeniach związanych z północnym Mazowszem, w tym przede wszystkim ziemią ciechanowską, miała wymiar ponadregionalny. Największy nacisk położyliśmy na walki w okolicach Ciechanowa i o samo miasto. Miały one miejsce m.in. pod Przedwojewem, które były udziałem słynnego, powstałego na kilka dni przed wyruszeniem na front 203 pułku ułanów (kaliskich) na czele z mjr. Zygmuntem Podhorskim i rtm. Adamem Zakrzewskim. Zastąpił wielkim poświęceniem, odpierając 8 sierpnia ataki konnicy B. Gaja.

W dniach od 16-20 sierpnia miała miejsce bitwa pod Sarnową Górą, która należała do największych na terenie ziemi ciechanowskiej, upamiętniona także na Pomniku Nieznanego Żołnierza.

Podkreśliliśmy też walki o Ciechanów, które (19-20 sierpnia), pod dowództwem gen. Bernarda Monda, ostatecznie doprowadziły do wyzwolenia naszego miasta spod bolszewickiego panowania.

Jednak wydarzenie, które miało miejsce bezpośrednio w Ciechanowie, posiadało strategiczne wręcz znaczenie w Bitwie Warszawskiej. Na wystawie miało swoje miejsce w sekwencji zatytułowanej „Cud nad Łydynią. Zniszczenie bolszewickiej radiostacji”. Dotyczy ona zagonu na to miasto 15 sierpnia 8 Brygady gen. Aleksandra Karnickiego, gdzie czołową rolę odegrał ponownie 203 pułk ułanów, na czele z mjr. Zygmuntem Podhorskim. Pułk ten nie tylko przepędził sztab bolszewickiej 4 Armii z jego dowódcą gen. D. Szuwajewem, zdobył jego kancelarię i wziął do niewoli kilkuset jeńców. W tym właśnie dniu zniszczona została bolszewicka radiostacja, która przerwała łączność 4 Armii z gen. M. Tuchaczewskim, powodując dezorganizację w działaniach sowieckiej armii. Miało to wielki wpływ na zwycięstwo polskiego oręża w Bitwie Warszawskiej. Historycy tej tematyki, na czele z prof. Januszem Szczepańskim twierdzą, że cud nie wydarzył się nad Wisłą, lecz właśnie w Ciechanowie, nad Łydynią.

W 100. ROCZNICĘ BITWY WARSZAWSKIEJ. 1920-2020

Inne wystawy 2019-2021

ŁUCZNICTWO W TRADYCYJI SARMACKIEJ - wystawa czasowa

Wystawa prezentowana w Budynku Ekspozycyjnym przy ul. Warszawskiej 61, od października 2019 do stycznia 2020r. Kurator wystawy: Piotr Banasiak.

Ekspozyty pochodzą z prywatnych zbiorów grupy AMM AMCHERY z Białegostoku. To grupa ludzi czynnie uprawiających łucznictwo konne i zdobywających największe trofea sportowe. Zgromadzone przez nich ekspozyty to łuki (najstarszy z XVII w.) z takich krajów jak: Chiny, Mongolia, Iran czy Turcja. Do tego strzały, groty, ubiory myśliwych, wyrzutnie pocisków. Wiele elementów na wystawie związanych było z łucznictwem konnym. Współcześnie łucznictwo konne jest nadal uprawiane jako sport nieco egzotyczny, ale rozwijający się ostatnio całkiem prężnie. Doświadczonym łuczniakiem konnym z wieloma sportowymi sukcesami jest na przykład Michał Sanczenko, którego zbiory stanowiły znaczącą część wystawy.

„Od cyny do porcelany na dworskim stole”

Wystawa była czynna w Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie od czerwca do listopada 2020 r. Kurator: Elżbieta Długołęcka. Porcelana uchodzi za jeden z najszlachetniejszych materiałów ceramicznych, to wyjątkowy element dekoracyjny który przyciąga pięknem, wspaniałym detalem i oryginalną malaturą. Na wystawie zaprezentowanych zostało ponad 100 porcelanowych eksponatów pochodzących z XIX i XX wieku. Eksponaty ze zbiorów Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie, a także prywatnych kolekcji.

Filiżanki, porcelana Austria,
Wiedeń - XVIII / XIX w.

„Karnawał w dworze i chłopskiej zagrodzie”

W Dworku Aleksandry Bąkowskiej w Gołotczyźnie (14 lutego-12 kwietnia 2020r.) można było obejrzeć wystawę pt.: „Karnawał w dworze i chłopskiej zagrodzie”. Kurator wystawy: Jolanta Ostaszewska.

Wystawa miała za zadanie przybliżyć historię karnawału w domach ziemiańskich i chłopskich, pokazać maski oraz ubiory zapustne. W sumie obejrzeć można było ponad 100 eksponatów, związanych z prezentowaną tematyką.

Wystawy czasowe

Obrazy z domów naszych przodków

W Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie powstała nowa wystawa pt. **„Obrazy z domów naszych przodków”**. Znalazły się na niej 252 obrazy małe i duże, makaty wyszywane i malowane, wykonano rekonstrukcję fragmentu wnętrza. Pokazano w jaki sposób wieszano obrazy. Znajdziemy tam również domowe ołtarzyki, figurki porcelanowe, meble i inne akcesoria z wyposażenia dawnego, wiejskiego domu. Kurator: Anna Żukowska.

Mazowieckie Zapusty – wspomnienia

Wystawa prezentowana jest w Budynku ekspozycyjnym przy ul. Warszawskiej 61, od 04 lutego do 31 marca 2021r. Kurator wystawy: *Anna Żukowska, Magdalena Banasiak*.

Wystawa prezentuje zachowaną dokumentację z blisko 39 lat Przeglądów Przebierańców Zapustnych „Mazowieckie Zapusty”, imprezy, która na dobre wpisała się w kalendarz wydarzeń kulturalnych Północnego Mazowsza a której głównym organizatorem jest Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie.

Na wystawie można obejrzeć czarnobiałe i kolorowe fotografie, plakaty ręcznie rysowane i te drukowane z ostatnich lat, zaproszenia, transparenty malowane farbą olejną, mapę Mazowsza z zaznaczonymi miejscowościami, które pełniły rolę gospodarzy na przestrzeni minionych lat, wydawnictwa związane z Mazowieckimi Zapustami a przede wszystkim oryginalne maski zachowane w zbiorach etnograficznych naszego muzeum: bociana, kozy, czy diabła. Są to maski najbardziej charakterystycznych postaci pojawiające się podczas Zapustów.

Imprezy organizowane cyklicznie przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie

Zajazd Szlachecki w Gołotczyźnie

Ostatni Zajazd odbył się 28 września 2019r. i zgromadził setki gości z całej Polski. Impreza historyczna, zapewniła mnóstwo atrakcji, które miały na celu przybliżyć przybyłym gościom idee i styl życia polskiej szlachty w XVII i XVIII w.

Kwiaty ogrodów

Impreza organizowana w maju, podczas której organizowane są stoiska z kwiatami oraz rękodziełem artystycznym. Towarzyszą jej koncerty, stoiska kulinarne, pokazy.

Majowe muzykowanie

Impreza muzyczna odbywająca się w Watkowie, na terenie gminy Gołymin Ōródek, mająca na celu kultywowanie tradycji muzykowania ludowego. Ma formę konkursu.

Spotkania z Historią w Ciechanowie

Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie przy współpracy z Urzędem Miasta Ciechanów organizują największą imprezę historyczno – edukacyjno – widowiskową w Ciechanowie, czyli na **SPOTKANIA Z HISTORIĄ**. W 2019 roku widowisko odbyło się już po raz 15.

Każde wydanie imprezy ma temat przewodni. Ostatnie, czyli w 2019 roku odbywało się pod hasłem: „Z KSIĘCIEM JANUSZEM NA ŚREDNIOWIECZNYM TRAKCIE”. Impreza obfitowała w szereg atrakcji. Tego dnia został pobity rekord Guinnessa w ilości ludzi przebranych za rycerzy. Na dziedzińcu zamkowym prezentują się kramy rzemieślników i grupy rekonstruktorów historycznych - wikliniarze, krawcy, kołodzieje czy kowale. Najmłodszy uczestnicy biorą udział w warsztatach historycznych, a także zwiedzają obozowiska rycerskie. Tradycyjnie imprezę kończy **Gala Profesjonalnych Walk Rycerskich**. Tego dnia odbywają się pokazy łucznictwa konnego, pokazy kaskaderów konnych, stoiska z książkami.

Spotkania z Historią

Imprezy organizowane cyklicznie przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie

Zamkowe podróże w czasie

To ciekawa forma prezentowania naszym zwiedzającym „żywych lekcji”. Były organizowane w każdą niedzielę wakacji na dziedzińcu Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie. Wzięli w nich udział rekonstruktorzy i zaproszeni goście, którzy w atrakcyjnej formie przybliżyli odwiedzającym turystom różne elementy polskiej historii.

Imprezy organizowane cyklicznie przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie

- **W świecie Wikingów**
- **Armia pruska i poczta polowa**
- **Artyleria średniowieczna**
- **Rycerze Ziemi Ciechanowskiej**
- **Rok 1920 na Mazowszu**
- **Łucznicтво historyczne**
- **Warsztaty Błazeńskie**

Przeegląd Zespołów Zapustnych 2020

XXXIX Przeegląd Zespołów Zapustnych „Mazowieckie Zapusty 2020”

Odbył się 23 lutego 2020 r. we wsi Czernice Borowe, pow. przasnyski. W wydarzeniu udział wzięły 24 zespoły. Przeegląd Przebierańców Zapustnych organizowany jest w ostatnią niedzielę karnawału nieprzerwanie od 1981r. za każdym razem w innej miejscowości na terenie pñ. Mazowsza, w wiosce posiadającej remizę strażacką z odpowiednio dużą sceną i zapleczem, albo szkołę z halą sportową i zapleczem. Remiza lub szkoła powinna pełnić rolę teatru, w którym widzami są mieszkańcy tej wioski i okolicznych miejscowości, zaś aktorami mieszkańcy pñ. Mazowsza. Uczestnikami przeeglądu są zarówno uczniowie szkół podstawowych, średnich jak i wielopokoleniowe zespoły. Organizowane Przeeglądy to dowód na istnienie żywego źródła aktywności kulturowej środowisk wioskowych i wykorzystanie zachowanych elementów tradycji grup zapustowych, chodzących do dziś po wioskach w ostatnie dni karnawału.

Noc muzeów 2019

2019 r

Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie od 2009 roku przyłącza się do ogólnopolskiej akcji udostępniania zbiorów muzealnych w godzinach wieczorno-nocnych w ramach imprezy „Noc Muzeów”.

- 18 maja 2019 r. odbyła się kolejna Noc Muzeów zorganizowana przez Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie. Tegoroczne wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, nie tylko wśród mieszkańców Ciechanowa i okolic, ale także wśród turystów. Nie zabrakło rodzin z dziećmi, młodzieży i osób starszych. Drzwi muzeum otwarte były dla zwiedzających do godziny 23:00. Nasze placówki odwiedziło blisko 2,5 tys. osób.

2020

Niestety na 12 edycję nie mogliśmy Państwa zaprosić do muzeum, nie mogliśmy też pokazać „na żywo” naszych propozycji, dlatego przygotowaliśmy wyjątkową Noc Muzeów, inną niż dotychczas, wyjątkową bo wirtualną, która odbyła się 16 maja w godzinach 18:00-23:00 na naszym facebookowym profilu. A były to: powieść o życiu i twórczości Marianny Razik – utalentowanej malarce ludowej pochodzącej z ziemi ciechanowskiej; relacja multimedialna z wystawy „Niepodległość w malarstwie i grafice”; „Legenda o Smoku Mazowieckim”.

Rodzinne Niedziele

Świąteczna Rodzinna Niedziela w Muzeum 16 grudnia 2019 r.

Okres przedświąteczny to szczególna okazja do poznania przez dzieci polskich tradycji, a najlepiej kiedy robią to razem z rodzicami. 15 grudnia 2019 r. odbyły się Rodzinne Warsztaty bożonarodzeniowe. Uczestnicy pod okiem muzealnych edukatorów stworzyli tradycyjne ozdoby świąteczne, które później zabrali ze sobą do domu. Rodzinne spotkanie umiliły najpiękniejsze polskie kolędy i opowieści o tradycjach związanych z okresem świąt Bożego Narodzenia.

Rodzinne Niedziele

Rodzinna Niedziela w Muzeum z okazji Dnia Babci i Dziadka

W niedzielę 19 stycznia 2020 r. odbyła się kolejna Rodzinna Niedziela w Muzeum, podczas której wspólnie świętowaliśmy przypadający wkrótce Dzień Babci i Dziadka. W ramach wydarzenia licznie przybyli goście dowiedzieli się skąd przywędrował do nas zwyczaj obchodzenia tego święta oraz zagraли w grę planszową Omnibus Regionalny. Ostatnim punktem spotkania były warsztaty plastyczne.

Rodzinna Niedziela „Co słyhać w eterze”

Nie tylko zwyczaje i obyczaje były tematem rodzinnych niedziel. 23 czerwca 2019r. w Budynku ekspozycyjnym przy ul. Warszawskiej 61 odbyła się Rodzinna Niedziela pt.: „Co słyhać w eterze”. Tym razem milusińscy z rodzicami poznali bogatą historię radia. Radio to medium które daje niezwykle możliwości dotarcia do odbiorców. Jak powstało i jak to się dzieje, że je słyszemy? Jakie są gatunki wypowiedzi radiowej, a także na czym polega praca radiowca..., na te i wiele innych pytań poznali odpowiedz uczestnicy Rodzinnej Niedzieli w Muzeum. W części warsztatowej dzieci i rodzice wzięli udział w ćwiczeniach dykcyjnych.

Współpraca z Katolickim Radiem Diecezji Płockiej

Współpraca z rozgłośnią daje wiele ciekawych inicjatyw, m.in. pracownicy Muzeum przygotowali i zaprezentowali na antenie Legendy Zamkowe, opowiadające o ciekawych wydarzeniach w Zamku Księżąt Mazowieckich w Ciechanowie. W sumie zaprezentowanych zostało 10 legend, w oprawie dźwiękowej i plastycznej przygotowanej przez realizatorów radiowych. Wspólnie z KRDP włączyliśmy się także w Narodowe Czytanie. Powstały dwa słuchowiska radiowe na podstawie „Balladyny” Juliusza Słowackiego, które miały charakter teatru radiowego.

Rodzinne Niedziele

Rodzinna Niedziela „Łucznictwo w tradycji sarmackiej

Październikowe spotkanie 2019 r. odbyło się w scenerii nowo otwartej wystawy pt.: „Łucznictwo w tradycji sarmackiej”. Licznie przybyli goście uczestniczyli w wernisażu wystawy, poznali przebogłą historię łucznictwa i samodzielnie wykonali strzały do łuków. Na zakończenie, pod okiem doświadczonych łuczników z grupy AMM AMCHERY odbyły się warsztaty strzelania do celu.

Rodzinna Niedziela: „Wynalazki Niepodległej”.

Konstruktorzy i Wizjonerzy

Dnia 24 listopada 2019 r. w Budynku ekspozycyjnym przy ul. Warszawskiej 61, odbyła się Rodzinna Niedziela, której tematem przewodnim były „Wynalazki Niepodległej. Konstruktorzy i Wizjonerzy”. Spotkanie poprowadził Michał Malinowski z Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści. Tym razem były to warsztaty wyobraźni historycznej przybliżające postawy patriotyzmu polskich wynalazców okresu dwudziestolecia międzywojennego. Podczas spotkania uczestnicy nie tylko poznali sylwetki polskich wynalazców, ale też sami mogli wcielić się w rolę konstruktorów-„Inżynierów niepodległości”. Otrzymali specjalny zestaw kreatywny i własnoręcznie ozdabiali wykonane przez siebie pojazdy.

Rodzinne Niedziele

Rodzinna Niedziela „Z JAJEM”

W niedzielę 14 kwietnia 2019 r. najmłodszy z rodzicami wzięli udział w świątecznym wydaniu **Rodzinnej Niedzieli w Muzeum**. Przez prawie 4 godziny wszyscy mogli wykonać palmy wielkanocne, pisanki, kraszanki, koszyczki wielkanocne. Wszystkie elementy powstawały z zachowaniem zasad tradycji występujących na północnym Mazowszu i z materiałów tradycyjnych, przez pokolenia wykorzystywanych przez nasze babcie, dziadków i rodziców.

Inne wydarzenia

Koncerty Retro „W Starym Kinie”

Letnie Koncerty Muzyki Dawnej

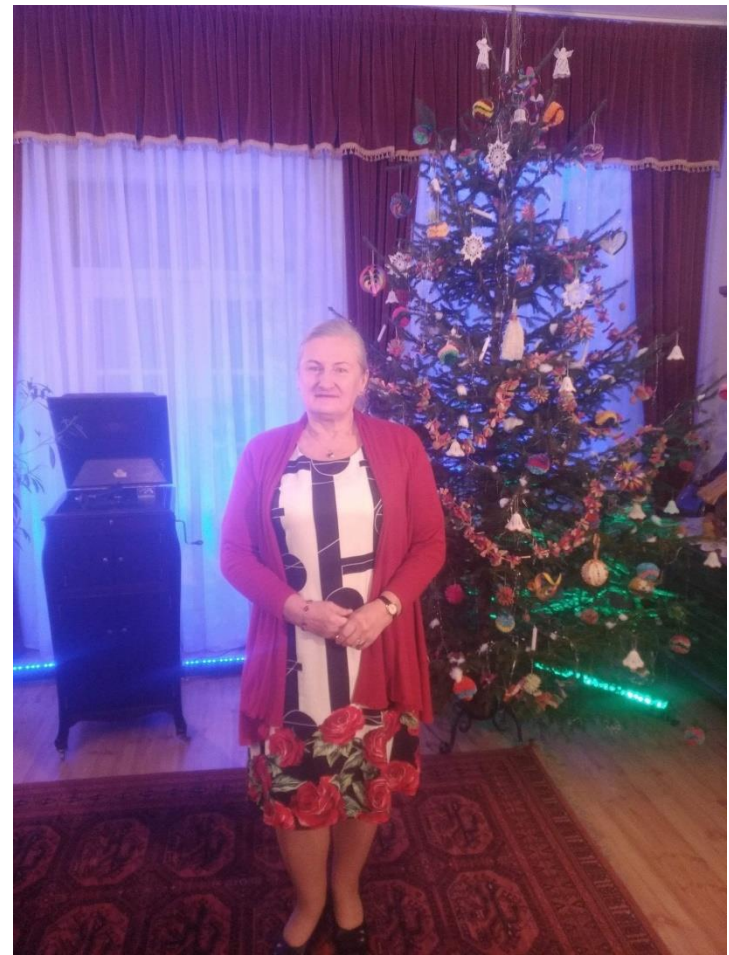
Letnie Koncerty Muzyki Dawnej odbywały się od 1992 roku, najpierw w Zamku Książąt Mazowieckich od 1992 r., a później do budynku ekspozycyjnego przy ul. Warszawskiej 61. W ramach cyklu organizowane są cztery koncerty w okresie letnim (czerwiec – wrzesień). W ramach koncertów prezentowane są utwory muzyczne od średniowiecza po wiek XX. Każdy z nich uzupełniany jest elementem edukacyjnym.

Koncert świąteczny

Aby umilić naszych odbiorcom świąteczny wieczór 2020, Muzeum przygotowało koncert (3 części) Pt: "Stanisław Moniuszko na Salonach". Koncert emitowany był w Wigilię, Nowy Rok i w Święto Trzech Króli na stronie Internetowej MSM.

Koncert prowadziła Pani Elżbieta Stanisława Janowska Moniuszko pra-pra-prawnuczka Stanisława Moniuszki.

Inne wydarzenia cykliczne

Akademia Niepodległości

Spotkania zorganizowane są przez Oddział Instytutu Pamięi Narodowej w Warszawie i Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie w ramach obchodów 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską.

Narodowy Patronat nad wydarzeniem objął prezydent RP Andrzej Duda.

Wakacje i ferie w mieście

Bardzo bogatą ofertę ma Muzeum dla dzieci spędzających wakacje i ferie w mieście

- **Letnie Warsztaty Muzealne 2019 (w 2020 roku odbywały się zdalnie)**
- W zajęciach (dwie tury: lipiec i sierpień) uczestniczy od 20 do 25 dzieci w wieku od 7 do 12 lat. Dla podopiecznych edukatorzy przygotowują mnóstwo atrakcji, w tym lekcje edukacyjne związane z pracą Muzeum, spotkania z ciekawymi gośćmi oraz gry, zabawy i pikniki plenerowe. Dzieci wykonują wiele rysunków inspirowanych lekcjami muzealnymi, które później biorą udział w konkursie „Moja przygoda w Muzeum”.
- Uczestnicy poznają pracę archeologa, strażaka, policjanta, ratownika medycznego, ratownika WOPR. Kolejnego dnia biorą udział w Warsztatach Malarskich, które prowadzi Elżbieta Długołęcka pracownik Działu Sztuki Muzeum. Podczas pleneru malarskiego powstały bardzo interesujące prace, inspirowane wystawą malarstwa P. Marka Zalewskiego „Owoce nocy i dni”, która była czynna w placówce.
- **Jeden z dni wakacyjnych dzieci spędzają** w Zamku Książąt Mazowieckich, gdzie poznają legendy i tajemnice, wchodzą na zamkowe baszty oraz biorą udział w grach i zabawach na świeżym powietrzu.
- **W ostatnim dniu Warsztatów**, wszyscy uczestnicy jadą do Oddziału MSM w Gołotczyźnie, gdzie odbywa się piknik, grillowanie, gry i zabawy na świeżym powietrzu oraz zwiedzanie Dworku Szlacheckiego.

Ścieżka edukacyjna w ramach Programu Kultura Dostępna

Dzięki dofinansowaniu ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego i środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury”, w ramach Programu Kultura Dostępna powstała ścieżka edukacyjna skierowana do wszystkich grup wiekowych z uwzględnieniem osób z dysfunkcją wzroku i słuchu.

Film Rok 2019 w Muzeum

„Muzeum w sieci” - Praca zdalna w czasie epidemii

Nową propozycją Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie, nad którą pracowali edukatorzy była lekcja muzealna w sieci dla uczniów szkół podstawowych (klas 6-8) oraz szkół średnich pt.: „Rok 1920 na północnym Mazowszu”

Inne lekcje, które przygotował Dział Oświatowy, to:

- **Ferie w sieci 2021 - Wirtualny spacer śladami historii ciechanowskiego muzeum:**
- **O Budynku Ekspozycyjnym**
- **O Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie.**
- **O Dworku Aleksandry Bąkowskiej w Gołotczyźnie,**
- **O Krzewni**
- **Dzieje Zamku na podstawie legend**
- **W średniowiecznej mennicy**
- **Zawody w epoce średniowiecza.**

Praca w czasie epidemii

- Budynek ekspozycyjny czynny w godzinach 8:00-16:00 (przerwa techniczna 13:00-14:00 na dezynfekcję).
Zamek Księżąt Mazowieckich czynny w godzinach 08:00-16:00 (przerwa techniczna 12:00-13:00) i Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie czynne w godzinach 08:00-16:00 (przerwa techniczna 12:00-13:00).
- W Zamku Księżąt Mazowieckich w Ciechanowie dostępna będzie dla zwiedzających wystawa archeologiczna w cenie biletu specjalnego 1 zł. (ze zwiedzania wyłączone są : baszty zamkowe i sala multimedialna).
- W naszym oddziale Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie ze zwiedzania wyłączone zostanie I piętro w dworku Aleksandry Bąkowskiej.

Projekt: CZTERY PORY ROKU- PARK SENSORYCZNY W GOŁOTCZYŹNIE

Z radością informujemy, iż projekt „Cztery pory roku – Park Sensoryczny w Gołotczyźnie” dzięki głosom mieszkańców Mazowsza będzie realizowany w ramach Budżetu Obywatelskiego Mazowsza.

Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie- Oddział Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie i przynależny do niego park- to miejsce szczególne na historycznej mapie Polski. Jedyne w kraju, ściśle związane z okresem pozytywizmu i wdrażaniem idei tego okresu w życie. To również, położony na jego terenie, unikalny kompleks zabytkowych obiektów. Realizacja projektu będzie polegała na:

- budowie parkingu na 10 stanowisk postojowych,
- wkomponowaniu i budowie nowej sieci ścieżek spacerowych, łączących obiekty muzealne ze strefami sensorycznymi,
- wyposażeniu sieci ścieżek spacerowych w elementy małej architektury tj.: lampy , ławki , kosze na śmieci, tablice z opisami poszczególnych stref sensorycznych , w tym z opisami w języku Braille’a,
- wyposażeniu ścieżek spacerowych w ławki dźwiękowe z muzyką relaksacyjną (odgłosy lasu, wody, łąki), rozmieszczonych w różnych obszarach parkowych, budowa średniej wielkości tężni solankowej z towarzyszącą infrastrukturą tj. altankami , ławkami i ulicznymi stolikami szachowymi, biblioteczką plenerową, kompozycją roślin o różnorodnej fakturze i barwie,
- budowie wiaty biesiadnej, na planie podkowy, na 30-40 miejsc siedzących, paleniska na ognisko i podwieszanego grilla, nawiązującej stylem do tężni,

Park sensoryczny c.d.

- budowa kładki z balustradami przez przewężenie stawu łączącego dwa obszary parku,
  - budowa oświetlenia zewnętrznego (iluminacji) zabytkowych obiektów architektonicznych, tj. Krzewni, Dworku A. Bąkowskiej i budynku gospodarskiego,
  - budowa oświetlenia zewnętrznego (iluminacji) pomników przyrody,
  - budowa zegara słonecznego i małej fontanny nieckowej,
  - budowa altanek parkowych,
  - zakup i plantacja nowych sadzonek: drzew, krzewów, bylin, kwiatów i traw,
  - budowa stref sensorycznych.

Dzień rozpoczęcia realizacji projektu 2 stycznia 2021 r.

Udział w konkursach

Muzeum było partnerem II Edycji Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego, pt.: "Narysujcie ciekawą postać do poemiku pt.: „Legandy Ciechanowa”, którego inicjatorem jest Stowarzyszenie Mistrzowie Sztuki.

- Konkurs skierowany był do dzieci z całej Polski w kategorii wiekowej od 6 do 16 lat.
- Konkurs miał na celu wspólne współtworzenie poemiku o najważniejszych legendach w Ciechanowie oraz propagowanie tożsamości lokalnej miasta wśród najmłodszych.
- Konkurs zalicza się do Ogólnopolskiej akcji „Legandy PL”, dzięki której powstanie „Antologia Polskich Legend”.
- Pomysłodawcą konkursu jest Rafał Kado.

OMNIBUS REGIONALNY- GRA EDUKACYJNA

Edukatorzy MSM stworzyli własną grę edukacyjną. Placówka otrzymała wsparcie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z obszaru EDUKACJA KULTURALNA 2019. Jego koordynatorką i pomysłodawczynią jest Agnieszka Magalska – Banach.

Celem projektu jest wzmocnienie w uczniach poczucia przynależności i więzi z Małą Ojczyzną, a także popularyzacja wiedzy o regionie – historii, zabytkach i legendach oraz budowanie w nowoczesny sposób postaw patriotycznych. Do udziału w projekcie zaprosiliśmy uczniów z jednej z ciechanowskich szkół podstawowych.

Projekt edukacyjny „Przyjaciele Starożytności”

Spotkania odbywały się w Zamku Książąt Mazowieckich w Ciechanowie . Pod okiem muzealnych edukatorek dzieci w wieku 6-10 lat uczestniczyły w warsztatach plastyczno-technicznych i w lekcjach muzealnych.

Jeden z tematów spotkania: „Dinozaury”. Dzieci wcieliły się w paleontologów szukających kości w skamielinach.

Interaktywna ścieżka edukacyjna

Interaktywna ścieżka edukacyjna w kompleksie dworkowo-parkowym w Gołotczyźnie

Od 29 listopada 2019 r. można zwiedzać Kompleks dworkowo-parkowy z Muzeum Pozytywizmu w Gołotczyźnie korzystając z międzypokoleniowej interaktywnej ścieżki edukacyjnej.

Ścieżka edukacyjna skierowana do wszystkich grup wiekowych z uwzględnieniem osób z dysfunkcją wzroku i słuchu.

Zadanie zrealizowano dzięki dofinansowaniu ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego oraz środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji.

Pomnik Aleksandra Świętochowskiego

**KOMPLEKS
DWORKOWO-PARKOWY
Z MUZEUM POZYTYWIZMU
W GOŁOTCZYŹNIE**

**ODDZIAŁ MUZEUM
SZLACHTY MAZOWIECKIEJ
W CIECHANOWIE**

Dwór Aleksandry Bąkowskiej

**STOJAKI Z OPISAMI
AUDIOPRZEWODNIKI
AUDIODESKRYPCJA**

Pomnik Aleksandry Bąkowskiej

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

**KULTURA
DOSTĘPNA**

Mazowsze

Województwo
Mazowieckie

Dotfinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach projektu „Ścieżka edukacyjna skierowana do wszystkich grup wiekowych z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu”.

Wydawnictwa

Muzeum Szlachty Mazowieckiej prowadzi sprzedaż wydawnictw muzealnych. Oferta znajduje się w zakładce „wydawnictwa”. Istnieje możliwość ich zakupu online. Książki można nabyć zamawiając poprzez wiadomość e-mail na adres: **ekspozycja@muzeumciechanow.pl**, lub telefonicznie. Informację na temat zakupionego towaru, formy płatności i przesyłki otrzymacie Państwo w wiadomości zwrotnej.

Mamy nadzieję że nasze wydawnictwa znajdą wśród Państwa zainteresowanie, a może nawet staną się pomysłem na prezent?

Kontakt

Muzeum Szlachty Mazowieckiej w

Ciechanowie

Biura Muzeum

Ul. Warszawska 61A

06-400 Ciechanów

Tel/fax (23) 672 53 46;

www.muzeumciechanow.pl

sekretariat@muzeumciechanow.pl

Dziękuję za uwagę
Przygotowała:
Barbara Tokarska-Wójciak